

**LAPUAN
KANSALAIOPISTON
JA TAIDEKOULUN
TOIMINNALLINEN
TASA-ARVO- JA
YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA
2024-2026**

LAPUAN TAIDEKOULU

1. Johdanto	3
1.1. Velvoittava lainsäädäntö lyhyesti	4
1.1.1. Tasa-arvon toteuttaminen koulutuksessa, opetuksessa ja varhaiskasvatuksessa 5 § (19.1.2023/101)	4
1.1.2. Koulutuksen järjestäjän velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta (20.12.2022/1192)	4
1.2. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteet ja käsitteet	4
1.3. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteet Lapuan kansalaisopistossa ja taidekoulussa	5
2. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman mukainen toiminta Lapuan kansalaisopistossa ja taidekoulussa	6
2.1. Edellisen suunnitelman toimenpiteiden toteutumisen arviointi	6
2.2. Lapuan kansalaisopiston tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden tilanne 2023	6
2.3. Tavoitteet ja toimenpiteet yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi kaudelle 2024-2026, kansalaisopisto	8
2.3.1. Kyselyyn ja arviointiin liittyvät toimenpiteet	8
2.3.2. Opiskelijoiden ja henkilöstön mahdollisuudet osallistua opiston toiminnan kehittämiseen	8
2.3.3. Seksuaalinen ja muu häirintä, puuttuminen ja torjunta	8
2.3.4. Opettajien tasa-arvoisuus	9
2.3.5. Viestintä, saavutettavuus	9
2.3.6. Opiskelijoiden ohjaus (opinto-ohjaus)	9
2.3.7. Opiskelun, tilojen saavutettavuus ja esteettömyys	9
2.4. Lapuan taidekoulun tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden tilanne 2024	9
2.5. Tavoitteet ja toimenpiteet yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi kaudelle 2024-2025, taidekoulu	9
3. Seuranta toiminnallisessa suunnitelmassa	10
4. Liitteet	10

1. Johdanto

Tasa-arvolain tarkoitus on sukupuolten tasa-arvon parantaminen, sukupuoleen perustuvan syrjinnän estäminen ja naisten aseman parantaminen erityisesti työelämässä. **Yhdenvertaisuuslain** tarkoitus on turvata yhdenvertainen kohtelu ja estää syrjintä kaikenlaisilla perusteilla. Molemmat lait velvoittavat oppilaitoksia laatimaan suunnitelmat, jotka **edistävät oppilaitoksissa tehtävää tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä.**

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) tarkoitus on edistää yhdenvertaisuutta ja ehkäistä syrjintää. **Yhdenvertaisuuslaissa syrjintäperusteet ovat**

- ikä
  - alkuperä
  - kansalaisuus
  - kieli
  - uskonto
  - vakaumus
  - mielipide
  - poliittinen toiminta
  - ammattiyhdistystoiminta
  - perhesuhteet
  - terveydentila
  - vammaisuus
  - seksuaalinen suuntautuminen
  - muu henkilöön liittyvä syy
-

Tasa-arvoisessa ja yhdenvertaisessa oppilaitoksessa ei saa esiintyä syrjintää sukupuolen tai muun henkilöön liittyvän syyn, kuten iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, seksuaalisen suuntautumisen, terveydentilan tai vammaisuuden perusteella. Suomen perustuslaissa yhdenvertaisuuden periaate viittaa sekä syrjinnän kieltoon ja ihmisten yhdenvertaisuuteen lain edessä. Yhdenvertaisuuslaki, rikoslaki, tasa-arvolaki ja työlainsäädäntö tarkentavat syrjinnän kieltoa eri elämänalueilla.

Yhdenvertaisuuslaki edellyttää, että oppilaitoksella on aina suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden lisäämiseksi. Lisäksi laki edellyttää, että **yhdenvertaisuussuunnitelma tehdään yhteistyössä** henkilöstön, lasten tai oppilaiden ja opiskelijoiden sekä huoltajien kanssa. Suunnitelmassa **edellytetään alkutilanteen kartoittamista.**

Yhdenvertaisuuden **toteutumisen arvioinnin tulokset ja edistämisen toimenpiteet** tulee kirjata yhdenvertaisuussuunnitelmaan ja ne on uudistettava määräjain. Laki ei määritä päivitystiheyttä, mutta esimerkiksi **kolme vuotta on sopiva aika uudelle arvioinnille** yhdenvertaisuuden tilanteesta ja tehtyjen toimenpiteiden vaikutuksista sekä uuden toimenpidesuunnitelman laatimiselle.

Toiminnallinen suunnitelma tarkoittaa sitä, että esitetyt toimenpiteet toteutetaan suunnitelmakaudella ja niiden toteuttamista seurataan. Tämä suunnitelma täydentyy kevään 2024 aikana taidekoulun osuudella.

1.1. Velvoittava lainsäädäntö lyhyesti

1.1.1. Tasa-arvon toteuttaminen koulutuksessa, opetuksessa ja varhaiskasvatuksessa 5 § ([19.1.2023/101](#))

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1986/19860609?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=laki%20naisten%20ja%20miesten%20v%C3%A4lisest%C3%A4%20tasa-arvosta#P2>

“Viranomaisten ja koulutuksen järjestäjien sekä muiden koulutusta tai opetusta järjestävien yhteisöjen on huolehdittava siitä, että tytöillä ja pojilla sekä naisilla ja miehillä on samat mahdollisuudet koulutukseen ja ammatilliseen kehitykseen sekä että opetus, tutkimus ja oppiaineisto tukevat tämän lain tarkoituksen toteutumista.”

Tasa-arvosuunnitelman tulee sisältää **selvitys oppilaitoksen tasa-arvotilanteesta, toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi ja arviointi toimenpiteiden toteutumisesta** (tasa-arvolaki 5 a§).

1.1.2. Koulutuksen järjestäjän velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta ([20.12.2022/1192](#))

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20141325?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=yhdenvertaisuuslaki#L2>

“Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on arvioitava, miten sen toiminta vaikuttaa eri väestöryhmiin ja **miten yhdenvertaisuus muutoin toteutuu sen toiminnassa, ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi**. Edistämistoimenpiteiden on oltava oppilaitoksen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia. ([20.12.2022/1192](#))

Koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on **suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä** yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on varattava oppilaille ja heidän huoltajilleen sekä opiskelijoille tai heidän edustajilleen **mahdollisuus tulla kuulluiksi** edistämistoimenpiteistä.”

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan sisällytettävät toimenpiteet valitaan arvioinnin/selvityksen pohjalta

- **Arvioinnin/selvityksen tulee kohdistua kaikkiin tasa-arvolain ja yhdenvertaisuuslain syrjintäperusteisiin.**
- Yhdenvertaisuuslain 1.6.2023 voimaan tullessa muutoksessa täsmennettiin koulutuksen järjestäjän velvollisuutta arvioida yhdenvertaisuutta.
- Koulutuksen järjestäjällä on velvoite arvioida toiminnan vaikutuksia eri väestöryhmiin (=miten oppilaitoksen toiminta tosiasiallisesti vaikuttaa syrjinnän vaarassa olevien ryhmien asemaan).
- Se, miten yhdenvertaisuudesta ja sukupuolten tasa-arvosta oppilaitoksessa puhutaan, määrittelee, ketä se koskee.

1.2. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteet ja käsitteet

Yhdenvertaisuus terminä viittaa samanarvoisuuteen eri ihmisryhmien välillä. Yhdenvertaisuuslaki kieltää syrjinnän iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Näitä kutsutaan **syrjintäperusteiksi**.

Tasa-arvolla viitataan Suomen lainsäädännössä naisten ja miesten väliseen tasa-arvoon sekä sukupuoli-identiteetistä ja sukupuolen ilmaisusta johtuvan syrjinnän poistamiseen.

Tasa-arvon edistäminen oppilaitoksessa tarkoittaa, että kaikkia opiskelijoita ja oppilaita kohdellaan mahdollisimman tasapuolisesti ja syrjimättömästi kaikissa tilanteissa. Opiston tasa-arvosuunnitelma on työkalu, joka ennaltaehkäisee sukupuolen perusteella tapahtuvaa syrjintää ja tukee sukupuolten tasa-arvon edistämistä opiston arjessa. Tasa-arvosuunnitelmalla varmistetaan, että oppilaitoksessa tehdään järjestelmällistä tasa-arvotyötä ja perusasiat on kirjattu samanlaisina.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämässä ei ole kyse vain oikeudenmukaisuuden toteuttamisesta, vaan myös edellytysten luomisesta viihtyisän, turvallisen ja motivoivan oppimisympäristön syntymiseksi. Kun kaikkien osaamista ja työtä arvostetaan oikeudenmukaisesti, edistää se henkilökunnan ja opiskelijoiden hyvinvointia ja kouluvihtyvyyttä.

Tavoitteena on tasa-arvoinen, yhteistyökykyinen sekä tuloksekas työympäristö, jossa tasa-arvo ja yhdenvertaisuus ovat osa koko toimintakulttuuria. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen kaikessa opiston toiminnassa on kaikkien oppilaitoksen jäsenten velvollisuus. Erityisesti opiston johdon ja henkilökunnan sitoutuminen tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin on tärkeää. Suunnitelman tarkoitus on em. tavoitteiden toteuttaminen ja seuranta.

1.3. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteet Lapuan kansalaisopistossa ja taidekoulussa

Laki vapaasta sivistystyöstä ([21.8.1998/632](#)) määrittää, että järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävä kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.

Tasa-arvon tavoite ja laaja yhdenvertaisuusperiaate ohjaavat opiston toimintaa ja kehittämistä. **Periaatteet on ilmaistu taidekoulun opetussuunnitelmassa, tässä suunnitelmassa sekä järjestyssäännöissä.**

Taidekoulun opetaussuunnitelma: <https://lapua.fi/taidekoulu/wp-content/uploads/sites/6/2021/01/TAIDEKOULUOPS2018.pdf>

Kansalaisopiston järjestyssäännöt:

<https://lapua.fi/kansalaisopisto/opistoinfo/lapuan-kansalaisopiston-ja-taidekoulun-j%C3%A4rjestyss%C3%A4%C3%A4nn%C3%B6t/>

<https://www.ykliitto.fi/turvallinen-tila>

Opetus edistää taloudellista, sosiaalista, alueellista ja sukupuolten tasa-arvoa. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen on tärkeää kansalaisopiston toiminnassa kattavasti.

Lapuan taidekoulun opetussuunnitelma perustuu valtakunnalliseen opetussuunnitelmaan. Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa 2018 on sitouduttu sukupuolten tasa-arvon edistämiseen monesta näkökulmasta.

Lapuan kansalaisopisto on Lapuan kaupungin ylläpitämä vapaan sivistystyön oppilaitos. Lapuan kaupungille laadittava tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma koskee myös Lapuan kansalaisopiston henkilöstöä.

Lapuan kansalaisopistossa ja taidekoulussa

- opetuksessa kannustetaan yhdenvertaisesti jokaista oppilasta / opiskelijaa ja autetaan tunnistamaan omat mahdollisuudet sekä rakentamaan oppimispolku ilman sukupuoleen sidottuja roolimalleja.
- opetuksessa pyritään lisäämään tietoa ja ymmärrystä sukupuolen moninaisuudesta.
- yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ovat opetuksen toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavia periaatteita.
- opetuksen tulee olla sukupuolitietoista. Jokainen oppiaine edistää sukupuolten tasa-arvoa omalla tavallaan.
- missään toiminnassa ei saa esiintyä syrjintää sukupuolen tai muun henkilöön liittyvän syyn, kuten iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, seksuaalisen suuntautumisen, terveydentilan tai vammaisuuden perusteella.
- tavoitteena on turvallisemman tilan periaatteilla ja toimintatavoilla luotu toimintaympäristö, jossa kaikki pyrkivät omalla toiminnallaan rakentamaan yhdenvertaista, kunnioittavaa ja avointa ilmapiiriä ja keskustelua.

2. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman mukainen toiminta Lapuan kansalaisopistossa ja taidekoulussa

2.1. Edellisen suunnitelman toimenpiteiden toteutumisen arviointi

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmalla pyritään luomaan edellytykset viihtyisälle ja turvalliselle oppimisympäristölle. On ensiarvoisen tärkeää, että kaikki oppilaitoksessa **sitoutuvat** tähän suunnitelmaan, erityisesti oppilaitoksen johto ja henkilökunta, joka ohjaa toimintaa käytännössä. Oppilaitosarjessa on tärkeää **osata tunnistaa** syrjintä ja syrjivät asenteet ja on myös **osattava puuttua** niihin.

2018–2021-suunnitelma perustuu vuoden 2018 Lapuan kaupungin tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan ja toteuttaa samoja tavoitteita kuin perusopetuksen ja lukion tasa-arvo- ja

yhdenvertaisuussuunnitelma. Tuon suunnitelman mukaan kansalaisopiston ja taidekoulun toiminnan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden parantamiseksi keskeisiä kehittämisiä ovat

- syrjinnän tunnistaminen
- syrjintään puuttuminen
- toiminnan ja käytäntöjen vaikutusten arviointi
- yhdenvertaisuutta edistävien toimenpiteiden toteutuminen
- osallisuuden lisääminen

Toimenpiteinä mainitaan, että tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista vaikeuttaviin asenteisiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Syrjivät asenteet ovat usein tiedostamattomia ja syrjivät rakenteet ovat vaikeasti havaittavissa. Tarvitaan asenteellisia muutoksia tiedostamisen kautta, jotta vaikutuksista saadaan pysyviä.

Kauden 2018–2023 aikana opistossa on otettukin käyttöön Lapuan kaupungin *Epäasiallisen kohtelun ja häirinnän ehkäisyä ja käsittelyä koskeva ohje*. Henkilöstökokouksissa on ohjeistettu, miten kiusaamiseen ja syrjintään tulee puuttua. Kauden aikana on myös tehty kartoitettu kiusaamisen esiintymistä taidekoulussa kyselyllä.

2.2. Lapuan kansalaisopiston tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden tilanne 2023

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivittäminen aloitettiin LAKE-hankkeella syksyllä 2023. Hankkeen ohjausryhmä laati yhdenvertaisuus- ja tasa-arvokyselyn, joka toteutettiin lokakuun 2023 alussa. Kyselyyn saatiin vastauksia 53 kpl. Kysely kohdistui **kaikkiin tasa-arvolain ja yhdenvertaisuuslain syrjintäperusteisiin**. Kysely toteutettiin Webropol alustalla. Kysely lähetettiin kaikille opettajille ja opiskelijoille, joilla oli tiedotelupa. Lisäksi kysely oli saatavissa paperisena sekä QR-koodin kautta sähköisenä kaikissa opetustiloissa sekä toimistossa. Kyselylinkki jaettiin somessa ja kotisivuilla. Runsaasta markkinoinnista huolimatta vastausmäärä jäi alhaiseksi. Vastaajista noin 30 % oli opettajia tai henkilökuntaa, 70 % opiskelijoita. 15 % vastaajista katsoi edustavansa ryhmää, joka on altis syrjinnälle

Kysyttäessä, oletko kohdannut syrjintää kahden viime vuoden aikana, 98 % ilmoitti, ettei ole. Oppilaitoksen yleinen ilmapiiri koettiin moninaisuutta tukevaksi, arvosana 4,5 (asteikolla 1-5) ja lähes kaikki kokivat olevansa tervetulleita oppimaan tai töihin, 4,7. Opettajat kokivat, että heillä on mahdollisuus osallistua oppilaitoksen kehittämiseen 4,3, mutta oppilaiden mahdollisuudet koettiin huonommiksi 3,9. Opiskelijat tuntevat olevansa tasavertaisessa asemassa keskenään 4,6, kun taas opettajien keskuudessa tasavertaisuus ei toteudu yhtä hyvin 3,9. Kyselyn perusteella oppilaitoksessa on keskusteltu yhdenvertaisuuteen liittyvistä asioista melko vähän eikä teemasta ole myöskään järjestetty koulutusta.

Yhdenvertaisuus toteutuu oppilaitoksessa kyselyyn vastanneiden mielestä erittäin hyvin. 91 % ilmoitti, ettei ole oppilaitoksessa koskaan havainnut nimittelyä, ennakkoluuloja, stereotyyppioita ylläpitäviä mielipiteitä tai eriarvoista kohtelua. Kyselyn kautta tuli ilmi vain muutamia yksittäisiä tapauksia, joissa opiskelija on huomannut häirintää tai epäasiallista kohtelua, esim. Huumoriin verhottua ahdistelua ja vähättelyä, ylikävelyä. Vastauksen mukaan lähinnä kyse on ollut piilevistä asenteista, jotka eivät ole kohdistuneet kehenkään läsnäolijaan. Lisäksi saatiin ilmoitus yhdestä seksuaalisen häirinnän tapauksesta. Jokainen

Alla olevasta taulukosta voidaan tulkita, että yhdenvertaisuuteen ja syrjimättömyyteen liittyvät asiat eivät ole nousseet opiston toiminnassa juurikaan esiin. En osaa sanoa -vastausten määrä on suuri. Siitä voitaneen päätellä, ettei ongelmia juurikaan ole. Vastaajat osaavat arvioida parhaiten ikään, saavutettavuuteen ja esteettömyyteen liittyvää yhdenvertaisuutta. Eri-ikäisten yhdenvertaisessa kohtelussa, viestinnän esteettömyydessä ja saavutettavuudessa sekä saavutettavuuden ja esteettömyyden huomioimisessa kurseilla on vastaajien mielestä eniten parannettavaa. Samalla kuitenkin 40 % vastaajista ilmoittaa, että näiden osalta asiat ovat kunnossa tai jopa erinomaisella tasolla (17–20 %). Syrjintään, yhdenvertaisuuteen, saavutettavuuteen ja esteettömyyteen liittyvät asiat ovat henkilökohtaisia ja jokaisella on omiin arvoihin ja kokemuksiin perustuva arvio.

Arvioi Lapuan kansalaisopiston tarvetta parantaa toimintansa laatua seuraavien teemojen osalta

	En osaa sanoa	Parannettavaa on paljonkin	Parannettavaa on jonkin verran	Asiat ovat kunnossa	Asiat ovat erinomaisella tolalla
Eri-ikäisten yhdenvertaisuus.	21,2%	1,9%	11,5%	42,3%	23,1%
Seksuaaliseen identiteettiin liittyvä yhdenvertaisuus.	50,0%	1,9%	1,9%	26,9%	19,3%
Etninen yhdenvertaisuus.	48,0%	2,0%	0,0%	30,0%	20,0%
Kielellinen yhdenvertaisuus.	55,8%	0,0%	3,8%	23,1%	17,3%
Henkilökohtaiseen elämäntilanteeseen liittyvä yhdenvertaisuus.	46,2%	0,0%	1,9%	32,7%	19,2%
Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskoulutus.	58,8%	2,0%	3,9%	19,6%	15,7%
Viestinnän esteettömyys ja saavutettavuus.	25,0%	0,0%	13,5%	44,2%	17,3%
Saavutettavuuden ja esteettömyyden huomioiminen kursseilla.	30,8%	0,0%	11,5%	38,5%	19,2%
Yhteensä	42,0%	1,0%	6,0%	32,2%	18,9%

Tilannekatsaus muodostettiin kyselyn vastausten perusteella. Toimenpiteiden suunnitteluun ja kirjaamiseen osallistettiin opettajia ja henkilöstöä henkilöstökokouksissa sekä opiskelijoita opistolaiskunnassa. Alla koonti seikoista, joita voidaan kyselyn perusteella nostaa toimenpiteiden kohteeksi.

Yhdenvertaisuus toteutuu vastaajien mielestä huonosti tai kohtuullisesti seuraavissa asioissa:

- Opiskelijaksi ilmoittautuminen.
- Ammatillinen kehittyminen.
- Opintojen ohjaus.

Saavutettavuus ja esteettömyys toteutuvat huonosti seuraavissa asioissa: (huonosti-vastauksia oli kuitenkin vain 1–2)

- Oppilaitos viestii avoimesti ja viestintä on toimivaa ja tavoitettavaa.
- Oppilaitoksen tilat ovat fyysisesti esteettömiä ja saavutettavia. (Eniten)
- Oppilaitoksen tilat ovat asianmukaiset.
- Opistolaiskunnan toiminta on esteetöntä ja saavutettavaa.
- Sitoutuminen saavutettavuuden ja esteettömyyden edistämiseen näkyy oppilaitoksen toiminnassa.

Syrjinnästä ilmoitti muutama vastaaja, syynä ikä, sukupuoli ja muu syy. Syrjivä taho oli opiskelukaveri tai muu taho.

Lisäksi todettiin, että kyselyn muoto oli toimiva, mutta seuraavassa kyselyssä voisi tarkemmin kirjoittaa auki syrjinnän ilmenemisen muotoja.

2.3. Tavoitteet ja toimenpiteet yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi kaudelle 2024–2026, kansalaisopisto

Edellä kuvattujen kyselyvastausten ja osallistavien keskusteluiden tuloksena kirjataan tavoitteet ja toimenpiteet kaudelle 2024–2026 seuraavasti:

2.3.1. Kyselyyn ja arviointiin liittyvät toimenpiteet

Lisätään tähän suunnitelmaan liitteeksi ja seuraavaan kyselyyn tekstinä tarkempi kuvaus syrjinnän perusteiden käsitteistä.

2.3.2. Opiskelijoiden ja henkilöstön mahdollisuudet osallistua opiston toiminnan kehittämiseen

Tuotetaan konkreettinen ohje, miten opettajat toimivat, jos haluavat tehdä jonkin muutosehdotuksen. Lisätään opiskelijoiden ja eri väestöryhmien kontaktointia kurssien suunnittelun vaiheessa. Perustetaan asiakasraati.

2.3.3. Seksuaalinen ja muu häirintä, puuttuminen ja torjunta

Kyselyssä havaittiin, että häirintää kohdanneet eivät olleet siitä ilmoittaneet, joten asiaan ei voitu puuttua. Toimenpiteenä on selvittää, voidaanko ja onko syytä tarkentaa järjestyssääntöjen ohjetta häirinnän ilmoittamisesta ja selkeyttää ilmoituksen tekemisen kanavia ja ohjeistusta.

- Opiskelijat ovat “velvollisia” ilmoittamaan havaitusta kiusaamisesta, häirinnästä ja väkivallasta välittömästi opettajalle tai muulle opiston henkilökuntaan kuuluvalle.
- Nettisivun palautekanavaan lisäys häirinnän ilmoittamisesta.
- Kirjoitetaan selkeät ohjeet, miten toimia, jos kohtaat häirintää.

2.3.4. Opettajien tasa-arvoisuus

Opettajien tasa-arvoinen asema on vaikea saavuttaa, koska opetettavat aineet ja opetustuntimäärät vaihtelevat paljon. Toimenpiteenä opettajakokouksen kehittäminen. Kokous on ollut samanlainen monta vuotta. Muutetaan kokouksen muotoa siten, että se sisältää kollegojen tapaamista, vertaistukea, työpajoja aineryhmittäin. Myös ajankohta on ongelmallinen. Kiinnitetään huomiota erityisesti siihen, miten varmistetaan, että kaikki opettajat pääsevät kokoukseen, nyt esimerkiksi tpo-opettajilla on joka vuosi jo tunnit alkaneet, eivätkä he voi osallistua.

2.3.5. Viestintä, saavutettavuus

Opettajien aktivointi tiedottamiseen. Opettajat ovat lyhin kanava opiskelijoiden tavoittamiseen. Opettajille ajantasaisten asioiden tiedotus Hellewin kautta. Kannustetaan opettajia lukemaan ajankohtaiset asiat Hellewi-sovelluksen ilmoitustaululta. Tuetaan opettajia yhdenvertaisuuden, selkokielisyyden ja saavutettavuuden huomioimisessa kurssiteksteissä ja kurssien toteutuksesta.

2.3.6. Opiskelijoiden ohjaus (opinto-ohjaus)

Opinto-ohjaajan ja/tai chat-palvelu pilotointi tehdään meneillään olevalla Hyvä opisto -hankkeella. Ilmoittautumisen helpottamisen mahdollisuuksia pohditaan. Nykyinen menettelytapa on todettu hyväksi, mutta edellyttää digitaitoja. Kokeiluilla pyritään parantamaan ilmoittautumisen saavutettavuutta.

2.3.7. Opiskelun, tilojen saavutettavuus ja esteettömyys

Tilojen esteettömyydestä ilmoittaminen opinto-ohjelmassa otetaan harkintaan.

2.4. Lapuan taidekoulun tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden tilanne 2024

Kyselyn toteuttaminen keväällä 2024. Yhdenvertaisuuden periaatteiden lisääminen taidekoulun opetussuunnitelmaan.

2.5. Tavoitteet ja toimenpiteet yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi kaudelle 2024–2026, taidekoulu

Tältä osin suunnitelma täydentyy keväällä 2024 kyselyn perusteella muodostetun tilannearvion jälkeen.

3. Seuranta toiminnallisessa suunnitelmassa

Suunnitelman päivittäminen tapahtuu 1–3- vuoden välein. Suunniteltujen toimintojen toteutumista seurataan. Toteutukset kirjataan erilliseen asiakirjaan seurannan yhteydessä lukuvuositain. Seuranta tehdään henkilöstökokouksissa sekä asiakasraadin avulla. Toteutusten kirjaamisesta on vastuussa rehtori ja projektipäällikkö Hyvä-opisto -hankkeen toimintakautena.

4. Liitteet

2023–2024 käytetyt kyselylomakkeet

Syrjinnän käsitteiden määrittely <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/syrjinnan-maarittely-ja-lainsaadanto>

Lähteet

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986) ja sen muutos (1329/2014)

<https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1986/19860609>

Yhdenvertaisuuslaki 30.12.2014/1325

<https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141325>

Laki Vapaasta sivistystyöstä 21.8.1998/632

<https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980632>

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2017

https://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/opetussuunnitelmien_ja_tutkintojen_perusteet/taiteen_perusopetus

Tasa-arvo on taitolaji, Opas sukupuolten tasa-arvon edistämiseen perusopetuksessa, OPH 2015

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/173318_tasa_arvoty_o_on_taitolaji_0.pdf

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus OPH

<https://www.oph.fi/fi/tasa-arvo-ja-yhdenvertaisuus>

Syrjinnän määrittely

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/syrjinnan-maarittely-ja-lainsaadanto>